

مدرسه ما

جلسه اول : هفته دوم اسفند ماه

- ۱- تصویر خوانی
- ۲- قرآن بخوانیم (لوحه ۲۰)

جلسه دوم : هفته سوم اسفند ماه

- ۱- سورة فلق (لوحه ۲۱)
- ۲- شعر سورة فلق
- ۳- قرآن بخوانیم (لوحه ۲۲)

جلسه سوم : هفته چهارم اسفند ماه

- ۱- تمرین سورة فلق
- ۲- پیام قرآنی (دعا و علم آموزی)
- ۳- قرآن بخوانیم (لوحه ۲۳)

جلسه چهارم : هفته سوم فروردین ماه

- ۱- تمرین سورة فلق
- ۲- تمرین پیام قرآنی
- ۳- قرآن بخوانیم (لوحه های ۲۴ و ۲۵)
- ۴- داستان (کلاس قرآن)

مدرسه ما

اهداف

- ۱- ایجاد فضای جذاب برای تقویت انگیزه و علاقه به یادگیری قرآن و روخوانی آن
- ۲- توانایی خواندن برخی کلمات ساده قرآنی به صورت بخش بخش
- ۳- تقویت علاقه به شنیدن آیات سوره فلق از نوار آموزشی و به صورت دسته جمعی
- ۴- آشنایی با حروف ناخوانا در قرآن
- ۵- توانایی خواندن کلمات دارای تشدید به صورت بخش بخش
- ۶- آشنایی با پیام قرآنی درباره اهمیت و ارزش آموختن علم و دانش
- ۷- تقویت علاقه به دعا کردن و سخن گفتن با خدا
- ۸- آشنایی با ارزش آموختن قرآن از نظر امامان معصوم (ع)
- ۹- تقویت علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم

مواد و رسانه‌ها

کتاب درسی، نوار یا سی دی آموزشی و کتاب راهنمای معلم

راهبردها و روش‌های یاددهی - یادگیری

تصویرخوانی، پرسش و پاسخ، گوش دادن، همیاری و مشارکت، بحث و گفت‌وگو

فرایند یاددهی - یادگیری در هر جلسه

هفته دوم اسفند ماه

توصیه می‌شود آموخته‌های درس قبلی با جمع خوانی سوره حمد و پیام قرآنی آن در حداکثر ۵ دقیقه یادآوری شود.

۱- تصویرخوانی

اولین تصویر درس که حیاط یک مدرسه زیبای روستایی را نشان می‌دهد. مانند دروس قبل ابتدا از دانش‌آموزان بخواهید پس از دقت در تصویر، درباره آن با دوستان هم گروه خود گفت‌وگو کرده و آنگاه نظر خود را برای کلاس بگویند. در گفت‌وگوی در کلاس به عناصری چون نقش مدیر و معلم، قرآنی که در دست معلم است، پرچم ایران، نام مدرسه، دوستی بچه‌ها، کمک آنها به یکدیگر در تمیز نگاه داشتن مدرسه توجه بیشتری شود.

۲- آموزش لوحه ۲۰

لوحه ۲۰ را در جای مناسب قرار داده و آن را به صورت زیر آموزش دهید:

الف) آموزش نماد حرف ناخوانا: کلمات «خواهر، خواندن و خواب» را یکی یکی روی تخته بنویسید، از دانش‌آموزان

بخواهید که آنها را بخوانند. سپس توجه دانش‌آموزان را به نخواندن «واو» در کلمات بالا جلب کنید و تلفظ هر کدام را روبه‌روی آنها بنویسید.

خواهر ← خاهر
خواب ← خاب
خواندن ← خاندن
خوا ← خا

آنگاه به دانش‌آموزان گفته می‌شود که در کلمات قرآن نیز برخی از حروف خوانده نمی‌شود. این حروف، به صورت حروف آبی (۱) نوشته می‌شود. هر وقت حرفی به شکل آبی بود، آن را نمی‌خوانیم.

ب) خواندن لوحه ۲۰: دانش‌آموزان کلمات و عبارات این لوحه را مانند قبل با اشاره معلم به بخش‌های کلمات، به صورت دسته‌جمعی می‌خوانند. هرگاه به حرف ناخوانا رسیدید، از دانش‌آموزان این‌گونه سؤال کنید:

– آیا این حرف آبی را بخوانیم؟

– خیر!

– چرا این حرف را نخواندیم؟

– چون حرف آبی است.

تذکر مهم:

از بیان دلایل ناخوانا بودن این حروف جداً خودداری کرده و فقط به آموزش نمادین حروف آبی اکتفا کنید.

ج) با توجه به وقت باقیمانده، از دانش‌آموزان بخواهید هر کدام یک سطر را از روی کتاب درسی خود بخوانند، به این وسیله، توانایی آنها نیز ارزیابی می‌شود.

سپس لوحه شماره ۲۰ که مربوط به آموزش حروف ناخوانا است را نصب کرده و آن را تدریس و چندین بار تمرین کنید. در تدریس این لوحه به مطالب و تذکرات بیان شده در بخش کلیات کتاب و مطالب جلسات قبل به خوبی توجه کرده و به آنها عمل کنید. در پایان این بخش از دانش‌آموزان بخواهید کتاب خود را باز کرده و هر کدام یکی دو ترکیب یا کلمه از این لوحه را از روی کتاب بخوانند.

در آخر جلسه نیز از دانش‌آموزان بخواهید کلمات و عبارات این لوحه را تا جلسه آینده، هر روز یکی دوبار برای اعضای خانواده خود بخوانند.

هفته سوم اسفند ماه

۱- تدریس سوره فلق

سوره فلق نیز کاملاً به روش سوره های قبلی تدریس می شود. تدریس با پخش نوار، اشاره به زیر کلمات همراه با نوار، شنیدن آیات و هم خوانی دسته جمعی مطابق دستور نوار، خواندن دسته جمعی بدون نوار آغاز می شود و بالاخره با خواندن سوره به صورت انفرادی توسط افراد داوطلب به پایان می رسد.

۲- آموزش شعر سوره فلق

آموزش این سوره با پخش شعر مربوط به سوره فلق، شنیدن و هم خوانی آن همراه با نوار آموزشی و راهنمایی معلم انجام می شود. از دانش آموزان بخواهید برای این شعر نامی انتخاب کنند. همچنین با پرسش و پاسخ توجه ایشان را به مفاهیم مهم شعر مانند دعاکردن و درخواست از خدا برای انجام کارهای خوب، خدا یار و نگه دار ماست و نیز کمک از خدا برای دوری از انجام کارهای بد و شر شیطان، جلب کنید.

۳- تدریس و تمرین لوحه ۲۲

تدریس این لوحه به روش تدریس لوحه های قبل است. لوحه را در مکان مناسب نصب کرده و آن را چندین بار تمرین کنید. در تدریس لوحه های روخوانی به مطالب و تذکرات بیان شده در بخش کلیات کتاب و مطالب جلسات قبل به خوبی توجه کرده و به آنها عمل کنید. همانطور که توجه دارید حروف ناخوانا به رنگ آبی نوشته شده است. هنگام اشاره به بخش ها خوب است از دانش آموزان بپرسیم چرا این حروف را نمی خوانیم تا پاسخ دهند چون به رنگ آبی نوشته شده است. در پایان این بخش از دانش آموزان بخواهید کتاب خود را باز کرده و هر کدام یکی دو کلمه از این لوحه را از روی کتاب بخوانند. در آخر جلسه نیز از دانش آموزان بخواهید سوره فلق و کلمات لوحه ۲۲ را تا هفته آینده، هر روز، یکی دو بار برای اعضای خانواده خود بخوانند.

هفته چهارم اسفند ماه

۱- یادآوری و پرسش

جلسه درس را با گفت و گو با دانش آموزان و اینکه آیا در هفته قبل هر روز مقداری قرآن خوانده اند و درس جلسه قبل را برای خانواده خود تعریف و تمرین کرده اند، آغاز کنید. آنگاه در حالی که لوحه سوره فلق را نصب کرده اید و قرائت آن را از نوار پخش می کنید، از دانش آموزان بخواهید این سوره را به صورت دسته جمعی و نیز انفرادی بخوانند. خوب است حداقل یک بار شعر سوره فلق را نیز همه با هم به صورت دسته جمعی بخوانید. یادآوری مطالب جلسه قبل می تواند تا حدود ۱۰ دقیقه زمان آغاز کلاس را به خود اختصاص دهد. این یادآوری هم تمرین و هم ارزش یابی از توانایی دانش آموزان محسوب می شود و معلم باید با تشخیص نقاط ضعف دانش آموزان در رفع آنها بکوشد.

۲- پیام قرآنی «رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا»

مراحل آموزش

- ۱- معلم دانش آموزان را برای شنیدن پیام قرآنی آماده می کند.
  - ۲- پیام قرآنی و ترجمه آن از طریق نوار پخش می شود و دانش آموزان با راهنمایی معلم آن را چند بار هم خوانی می کنند.
  - ۳- معلم کلمات و لغاتی را که زیر پیام قرآنی نوشته شده است به دانش آموزان آموزش می دهد.
  - ۴- جمع خوانی پیام قرآنی توسط معلم و دانش آموزان بدون نوار صوتی انجام می شود.
- تصویر اول:** مربوط به مشاهده و دقت در آفریده های خدا در طبیعت است. با توجه به تعطیلات عید نوروز دانش آموزان را به دقت و توجه در طبیعت تشویق کنید.

تصویر دوم: ما با خواندن قرآن با سخنان خدا آشنا می شویم و چیزهای زیادی از آن می آموزیم.

تصویر سوم: با مطالعه کتاب های مختلف به علم و دانش خود می افزاییم.

- تصویر چهارم:** با پرسش از معلم و درست کردن کاردستی و کشیدن نقاشی با هنرهای مختلف آشنا می‌شویم.
- ۵- معلم از دانش‌آموزان می‌خواهد که دربارهٔ پیام قرآنی و تصاویر آن با یکدیگر گفت‌وگو کنند.
- ۶- دانش‌آموزان داوطلب پیام قرآنی را برای کلاس می‌خوانند.

۳- تدریس و تمرین لوحهٔ ۲۳

آموزش لوحهٔ تشدید: قبل از نصب لوحهٔ تشدید، معلم ابتدا به شیوهٔ زیر چگونگی خواندن کلمات دارای تشدید را یادآوری می‌کند تا دانش‌آموزان به خوبی بیاموزند که حرف دارای تشدید دوبار خوانده می‌شود.

کلمهٔ «نَجَّار» را روی تخته می‌نویسیم و از دانش‌آموزان می‌خواهیم آن را بخوانند. سپس از آنها می‌پرسیم آیا کلمهٔ «نَجَّار» را اینگونه می‌نویسیم؟ خواهند گفت: نه! آنگاه شکل صحیح کلمه را جلوی آن می‌نویسیم: نَجَّار ←

معلم در حالی که به دو حرف «ج» در کلمهٔ «نَجَّار» اشاره می‌کند، از دانش‌آموزان می‌پرسد این کلمه چند «ج» دارد؟ دانش‌آموزان پاسخ خواهند داد: دو تا.

معلم در حالی که به کلمهٔ «نَجَّار» اشاره می‌کند، می‌پرسد، این کلمه چند «ج» دارد؟ دانش‌آموزان می‌گویند: یکی.

معلم در حالی که به تشدید اشاره می‌کند، می‌پرسد: به جای یکی از «ج»ها چه گذاشته‌ایم؟ دانش‌آموزان می‌گویند: تشدید.

معلم چند کلمهٔ دیگر تشدیددار مانند نقاشی، قنّادی، تشکر را مانند کلمهٔ «نَجَّار» به دو صورت بدون تشدید (با تکرار حرف) و با تشدید روی تخته می‌نویسد و از بچه‌ها می‌خواهد تا دو شکل هر یک از این کلمه‌ها را بخوانند.

معلم: بچه‌ها! پس هر وقت حرفی در یک کلمه، علامت تشدید داشته باشد آن حرف را چند بار می‌خوانیم؟ دانش‌آموزان: دوبار.

اگر گفتند «یکی» دو مرتبه به شکل‌های سمت راست اشاره می‌شود تا به خوبی دریابند که تشدید به جای یکی از آن حرف‌هاست. پس از آموزش بالا معلم می‌گوید :

۱- بچه‌ها! فهمیدیم حرفی که دارای تشدید است، دوبار خوانده می‌شود.

۲- این حرف، یک بار با حرف صدادار قبلش و بار دوم با حرکت خودش خوانده می‌شود. لوحه تشدید را نصب کرده و برای خواندن قسمت اول لوحه، اینگونه عمل می‌شود: در خواندن بخش اول کلمه «آما» ابتدا با اشاره از مصوت به صامت حرکت می‌کنیم (آم) و دانش‌آموزان آن را می‌خوانند. سپس برای خواندن بخش دوم از صامت به مصوت (ما) اشاره می‌شود و دانش‌آموزان می‌خوانند. آنگاه برای خواندن کلمه «آما» ابتدا از مصوت به تشدید اشاره کرده (آم) تا دانش‌آموزان بخوانند «آم»، سپس بعد از مکث مختصری با اشاره معلم به بخش دوم کلمه (ما)، دانش‌آموزان آن را نیز می‌خوانند.

به همین ترتیب و با دقت کامل به تمام کلمات تشدیددار اشاره می‌کنیم تا دانش‌آموزان آنها را بخوانند. پس از خواندن هر کلمه از ایشان می‌پرسیم هر حرف تشدیددار چند بار خوانده می‌شود تا پاسخ دهند دوبار، سپس می‌پرسیم حرف تشدیددار را ابتدا با کدام حرکت می‌خوانیم تا بگویند با حرکت قبلش. بار دوم با چه حرکتی می‌خوانیم؟ با حرکت خودش. در تمام این پرسش و پاسخ‌ها معلم به حرکات و تشدید اشاره می‌کند.

پس از آموزش بخش اول این لوحه، بخش دوم نیز به روش دروس قبل آموزش داده می‌شود. به آموزش کلمات تشدیددار بیشتر توجه کنید.

در این جلسه، مانند سایر دروس آموخته‌های جلسه قبل نیز یادآوری و تمرین می‌شود. چون این درس برای دو جلسه در نظر گرفته شده، ارزش‌یابی هم در این جلسه انجام می‌گیرد. پس از یادآوری و تمرین مطالب جلسه قبل، معلم از دانش‌آموزان می‌خواهد که درباره تصاویر این درس با یکدیگر گفت و گو کنند و نظرشان را درباره آنها می‌پرسد. این تصاویر، مربوط به خواندن قرآن در خانه است که مادر با صدای بلند در حال خواندن قرآن است. مادر الگوی عملی فرزندان خود است. در تصویر دوم دختر کوچک خانواده به تقلید از مادر خود قرآن را برای برادرش با صدای بلند می‌خواند. ضمناً رعایت سکوت و ادب در زمانی که قرآن خوانده می‌شود، به کودکان آموزش داده می‌شود.

تذکر مهم: اولاً برای خواندن بخش دارای حرف مشدد، از حرکت کوتاه قبل به علامت تشدید (س) اشاره نمایید. ثانیاً پس از اشاره به بخش اول مکثی کوتاه داشته باشید و آنگاه با توجه به حرکت بخش دوم اشاره کنید. در پایان این بخش از دانش‌آموزان بخواهید کتاب خود را باز کرده و هر کدام یکی دو کلمه از این لوحه را از روی کتاب بخوانند.

از آنجا که این جلسه آخرین جلسه آموزش قبل از تعطیلات نوروز است، خوب است نکات زیر را به دانش‌آموزان یادآوری و توصیه کنید:

۱- سوره‌هایی را که یاد گرفته‌اند سعی کنند آنها را هر روز از حفظ بخوانند.

۲- در صورتی که نوار، سی‌دی یا نرم‌افزار کتاب آموزش قرآن را دارند، از آن استفاده کنند.

۳- تا آنجا که می‌توانند پیام‌های قرآنی را برای خود بخوانند و در کارهای روزانه خود به آن عمل کنند.

۴- هر روز چند دقیقه کلمات و عبارات لوحه‌های روخوانی را با صدای بلند برای یکی از اعضای خانواده خود بخوانند.

۵- داستان‌های کتاب را برای دوستان و اقوام خود تعریف کنند.

۶- می‌توانند برای هر یک از پیام‌های قرآنی که دوست دارند، یک نقاشی بکشند و یا کاردستی درست کنند.

هفته سوم فروردین ماه

۱- یادآوری و پرسش

با انجام تمرین ۱ و ۲ به روش جلسات قبل سورة فلق و پیام قرآنی درس را تمرین و یادآوری کنید.

۲- تدریس و تمرین لوحه های ۲۴ و ۲۵

تدریس این لوحه ها نیز به روش تدریس لوحه های قبلی است. لوحه مربوط به تمرین تشدید را در مکان مناسب نصب کرده و آن را چندین بار تمرین کنید. در تدریس لوحه های روخوانی به مطالب و تذکرات بیان شده در بخش کلیات کتاب و مطالب جلسات قبل به خوبی توجه کرده و به آنها عمل کنید.

در پایان این بخش از دانش آموزان بخواهید کتاب خود را باز کرده و هر کدام یکی دو کلمه از این لوحه را از روی کتاب بخوانند. در آخر جلسه نیز از دانش آموزان بخواهید سورة فلق و کلمات لوحه ۲۴ و ۲۵ را تا هفته آینده، هر روز، یکی دو بار برای اعضای خانواده خود بخوانند.

تذکر:

اولاً: هر گاه به علامت تشدید اشاره می کنید از دانش آموزان بپرسید این حرف چند بار خوانده می شود؟ پاسخ دانش آموزان موجب تثبیت این مفهوم است که حرف مشدد دوبار خوانده می شود.

ثانیاً: توجه دادن دانش آموزان به رعایت مکث بین دو بخش مشدد، باعث توجه بیشتر به صحیح خواندن کلمات دارای تشدید

می شود.

۳- تصویرخوانی و بیان داستان «کلاس قرآن»

از دانش‌آموزان بخواهید با دقت در تصویر مربوط به این داستان، هرچه از آن متوجه می‌شوند و یا حدس می‌زنند، ابتدا برای دوستان هم گروه خود و سپس برای کلاس بگویند. در زمان مناسب حدیثی را که از امام حسن مجتبی علیه السلام در زیر تصویر نوشته شده است، برای دانش‌آموزان بخوانید.

اجمال داستان «کلاس قرآن» به این شرح است :

دانش‌آموزان با علاقه فراوان مشغول یادگیری علم و دانش هستند و از معلم خود سؤال می‌پرسند و معلم هم با مهربانی پاسخ آنها را می‌دهد. در این وقت ناگهان صدای در شنیده می‌شود و سپس امام حسن مجتبی علیه السلام وارد کلاس درس شده و به همه آنها سلام می‌کنند. معلم و بچه‌ها با خوشحالی به سوی امام حسن می‌روند. امام به طرف معلم می‌آید و در کنار آنها می‌نشیند و سپس در حالی که کودکان را تشویق و نوازش می‌کند از آنها می‌خواهد که خوب درس بخوانند و قرآن بیاموزند تا در آینده از آن استفاده کنند و انسان‌های بزرگی شوند.

چه بسا با توجه به فضا و ویژگی‌های کلاس و نظرات دانش‌آموزان، مطالب جالب توجه و مهم دیگری نیز به هنگام بیان این داستان و تصویرخوانی آن، توسط دانش‌آموزان و خود شما بیان شود. همه این مطالب، ارزشمند و آموزنده است که باید به شیوه‌های عمدتاً غیرمستقیم و کاملاً طبیعی برای دانش‌آموزان مطرح شود.

دانش‌آموزان دریافت‌های خود را تا آنجا که می‌توانند از این تصاویر بیان می‌کنند و شما نیز مطالب آنها را کامل می‌کنید. اهداف ضمنی این داستان علاوه بر آنچه که در داستان «کلاس قرآن» بیان شد، می‌تواند امور زیر نیز باشد :

- تقویت علاقه به یادگیری علم و دانش
  - تفکر درباره نقش هر یک از افراد جامعه (مانند معلم و کودکان)
  - آشنایی بیشتر با امامان معصوم و کارهای خوب و پسندیده آنها
  - تقویت علاقه به خواندن قرآن، یادگیری و انس با قرآن کریم
  - آشنایی با برخی از آداب تلاوت کتاب خدا (نظم و پاکیزگی، قرار دادن قرآن روی رحل و ...)
  - انجام کارهایی که خدا دوست دارد.
  - همکاری با سایر دانش آموزان در فعالیت‌های مشابه
- در آخر جلسه از ایشان بخواهید که در خانه، داستان «کلاس قرآن» را برای اعضای خانواده خود تعریف کرده و جدول، کلمات و عبارات لوحه‌های این درس را تا هفته آینده، هر روز، یکی دوبار برای آنها بخوانند.

دانستنی‌های معلم

الف) ترجمه کلمات و عبارات لوحه ۲۰

* معنای کلمات :

قاموا : ایستادند	أمرؤا : امر شدند	أَسْلِمُوا : تسلیم شوید
۱- وَلَا تُسْرِفُوا : و اسراف نکنید.	اعراف ۳۱	
۲- قَالُوا لَا تَحْفَ : گفتند: مترس!	هود ۷۰	
۳- قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ : بگو : بیاورید دلایلتان را.	بقره ۱۱۱	
۴- وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ : و عیب نگیرید از یکدیگر.	حُجرات ۱۱	

ب) محتوا و مفهوم کلی سوره فلق

با توجه به این که انسان همواره در معرض انواع خطر و آسیب قرار دارد و غالباً از زمان و مکان ورود آنها غافل و بی‌خبر است، باید از این امور به خدا پناه برد. در این سوره، به مراقبت انسان از دو خطر تکیه شده است: یکی وسوسه‌گرهایی که خواه به عنوان سحر یا به عنوان القای فرهنگ مبتذل، در میان مردم ایجاد انحراف و نگرانی می‌کنند و دیگری از حسادت انسان حسود. این سوره ضمن آشنا کردن ما با اینگونه از آسیب‌ها، راه مصون ماندن از آنها را نیز می‌آموزد. خداوند در این سوره به پیامبر اکرم (ص) امر نموده است که از شر موجودات و انسان‌های مزاحم و از شرارت‌های نفس‌آماره به خداوند پناه ببرد.

ج) ترجمه سوره فلق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ

بگو : پناه می‌برم به پروردگار سپیده دم

- ۲- مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ
از شر آنچه آفرید
- ۳- وَ مِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ
و از شر تاریکی هنگامی که فراگیر شود
- ۴- وَ مِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ
و از شر دمنندگان افسون در گره‌ها
- ۵- وَ مِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ
و از شر حسود هنگامی که حسد ورزد

د) ترجمه عبارات لوحه ۲۲

- ۱- قَالُوا يَا وَيْلَنَا
گفتند: ای وای بر ما.
- ۲- آمَنُوا بِآيَاتِنَا
ایمان آوردند به آیات ما.
- ۳- وَ هَاجَرُوا وَ جَاهَدُوا
و هجرت کردند و جهاد کردند.
- ۴- وَ أَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
و انفاق کردن از آنچه روزی دادیم به ایشان.
- ۵- وَ كَانُوا بِآيَاتِنَا يُوْقِنُونَ
و به آیات ما یقین داشتند.

ه) ترجمه عبارات لوحه ۲۲

أَمَّا: اما، ولی	إِنَّا: قطعاً ما
كُلٌّ: همه، هر	رَبِّ: پروردگار
إِنَّ: قطعاً	مَدَّد: کشید
صَلَّى: درود فرست	جَنَّات: بهشت‌ها، باغ‌ها
فَبَشِّرْ: پس بشارت بده	يَسَّرْنَا: آسان کردیم
	إِنِّي: قطعاً من
	تَبَّت: بریده باد
	تَمَّتْ: تمام شد

و) ترجمه عبارات لوحه ۲۵

با توجه به آموخته‌های قبلی ترجمه عبارات قرآنی لوحه ۲۲ را کامل کنید.^۱

رعد ۳۰

۱- قُلْ هُوَ رَبِّي

... .. است.

۱- اگر معنای کلمه‌ای را فراموش کرده‌اید می‌توانید با استفاده از فهرست کلمات معنا شده در آخر کتاب آمده است، معنای کلمه مورد نظر خود

۲- رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ۲
بقره ۱۲۷
که ... قبول کن ...

۳- وَيَسِّرْ لِي ۲ أَمْرِي
طه ۲۶
که و آسان کن ... را

۴- وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ
بقره ۱۳۹
که و ... است.

۵- وَاللَّفَّ يَّيْنَ قُلُوبِهِمْ
انفال ۶۳
که و الفت و پیوند داد میان ... آنها

۲- مِنَّا = مِنْ + نا
۳- لِي = لِ + سی

پیامبران خدا

جلسه اول : هفته چهارم فروردین ماه

- ۱- تصویر خوانی
  - ۲- قرآن بخوانیم (لوحه های ۲۶ و ۲۷)
- جلسه دوم : هفته اول اردیبهشت ماه**

- ۱- سوره نصر (لوحه ۲۸)
- ۲- شعر سوره نصر
- ۳- داستان (کودکی حضرت موسی علیه السلام)

جلسه سوم : هفته دوم اردیبهشت ماه

- ۱- تمرین سوره نصر
- ۲- پیام قرآنی (محمد رسول الله) و (صلوات)
- ۳- قرآن بخوانیم (لوحه های ۲۹ و ۳۰)

جلسه چهارم : هفته سوم اردیبهشت ماه

- ۱- تمرین سوره نصر
- ۲- تمرین پیام قرآنی
- ۳- قرآن بخوانیم (لوحه های ۳۱ و ۳۲)

پیامبران خدا

اهداف

- ۱- آشنایی با پنج پیامبر بزرگ الهی
- ۲- ایجاد فضای جذاب برای تقویت انگیزه و علاقه به یادگیری قرآن و روخوانی آن
- ۳- توانایی خواندن برخی کلمات ساده قرآنی به صورت بخش بخش
- ۴- تقویت علاقه به شنیدن آیات سوره نصر از نوار آموزشی
- ۵- توانایی خواندن سوره نصر و شعر آن به صورت دسته جمعی
- ۶- آشنایی با ذکر صلوات و تقویت علاقه به گفتن آن
- ۷- تقویت علاقه به پیامبر اکرم و خاندان پاک او
- ۸- تقویت علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم

مواد و رسانه‌ها

کتاب درسی، نوار یا سی دی آموزشی و کتاب راهنمای معلم

راهبردها و روش‌های یاددهی - یادگیری

تصویرخوانی، پرسش و پاسخ، گوش دادن، همیاری و مشارکت، بحث و گفت‌وگو

فرایند یاددهی – یادگیری در هر جلسه

هفته چهارم فروردین ماه

توصیه می‌شود آموخته‌های درس قبل با جمع‌خوانی سوره فلق و پیام قرآنی آن حداکثر در مدت ۵ دقیقه یادآوری شود.

۱- تصویرخوانی

اولین تصویر درس به داستان فرازهایی از زندگی ۵ تن از پیامبران بزرگ خدا اختصاص دارد. مانند دروس قبل ابتدا از دانش‌آموزان بخواهید پس از دقت در این تصاویر، درباره آنها با دوستان هم گروه خود، گفت‌وگو کرده و آنگاه نظر خود را برای کلاس بگویند. در گفت‌وگوی دانش‌آموزان، به موضوعاتی چون مفهوم پیامبر به عنوان فرستاده خدا، کسانی که راه درست زندگی را برای نجات و خوشبختی همه ما نشان می‌دهند بیشتر توجه شود.

اجمال داستان تصاویر مربوط به پیامبران خدا به شرح زیر است :

تصویر شماره ۱: قرآن بهترین، کامل ترین و زیباترین و دلنشین ترین کتاب آسمانی است. خدای مهربان در قرآن کریم با ما سخن گفته است و حضرت محمد صلی الله علیه و آله پیامبر الهی است که قرآن را برای ما آورده است. تا با خواندن، فهمیدن و عمل کردن، به آن، در دنیا و آخرت سعادت مند و خوشبخت شویم. حضرت محمد و خانواده او کودکان را خیلی دوست داشتند. ما نیز پیامبر اسلام و خانواده او را خیلی دوست داریم. در قرآن کریم نیز یک سوره به نام حضرت محمد صلی الله علیه و آله آمده است.

تصویر شماره ۲: حضرت عیسی علیه السلام فرزند حضرت مریم سلام الله علیها بود. او وقتی به دنیا آمد و نوزادی بیش نبود به قدرت خدا در آغوش مادر مهربانش به مردم گفت: من بنده خدا و پیامبر او هستم. او پیامبری مهربان بود که به فقیران کمک می کرد و بیماران را شفا می داد. در قرآن کریم سوره ای به نام حضرت مریم سلام الله علیها آمده است.

تصویر شماره ۳: حضرت موسی علیه السلام یکی از پیامبران بزرگ خداست. او به فرمان خدا فرعون را که پادشاه ظالمی بود به عبادت خدا دعوت کرد؛ اما فرعون تصمیم گرفت او و یارانش را بکشد. حضرت موسی و یارانش در حالی که از دست فرعون فرار می‌کردند به رودخانه نیل رسیدند. حضرت موسی به دستور خدا عصایش را به آب زد و ناگهان آب رودخانه از حرکت ایستاد و رودخانه شکافته شد و موسی و یارانش از میان رودخانه عبور کردند. زمانی که فرعون و سربازانش به آنجا رسیدند تصمیم گرفتند که وارد رودخانه شوند. آنها وقتی به میان رودخانه رسیدند ناگهان آب رودخانه به حرکت درآمد و فرعون و یارانش را گرفتار کرد. آنها که آدم‌های بدی بودند و به همه ستم می‌کردند گرفتار عذاب الهی شده و در رودخانه غرق شدند. شما در این درس با داستان زیبای کودکی حضرت موسی علیه السلام آشنا خواهید شد.

تصویر شماره ۴: حضرت ابراهیم علیه السلام پیامبری بزرگ بود. فرزند او اسماعیل نام داشت که بعدها او نیز از پیامبران الهی شد. آن دو به دستور خدا و با کمک هم خانه خدا - کعبه - را ساختند. مسلمانان هر روز رو به قبله یعنی خانه خدا نماز می خوانند. کعبه در شهر مکه قرار دارد. مسلمانان هر ساله در شهر مکه و اطراف آن مراسم پرشکوه حج را به جا می آورند. در قرآن کریم یک سوره به نام حضرت ابراهیم علیه السلام آمده است.

تصویر شماره ۵ : حضرت نوح علیه السلام از پیامبران الهی است که عمر بسیار طولانی داشت. او به فرمان خدا یک کشتی بزرگ ساخت و همه کسانی را که به خدای یکتا ایمان آورده و مؤمن شده بودند سوار بر کشتی کرد و همچنین از حیوانات اهلی و وحشی نیز تعدادی را به کشتی آورد. وقتی طوفان شروع شد آنها نجات یافتند و آدم‌های کافر و ظالم غرق شدند. در قرآن کریم یک سوره به نام حضرت نوح علیه السلام آمده است.

۲- تمرین لوحه‌های ۲۶ و ۲۷

آموزش این لوحه‌ها نیز به دو روش آموزش لوحه‌های قبل است. لوحه را در مکان مناسب نصب کرده و آن را چندین بار تمرین کنید. در تدریس لوحه‌های روخوانی به مطالب و تذکرات بیان شده در بخش کلیات کتاب و مطالب جلسات قبل به خوبی توجه کرده و به آنها عمل کنید.

در پایان این بخش از دانش‌آموزان بخواهید کتاب خود را باز کرده و هر کدام یکی دو کلمه یا یک عبارت قرآنی از این لوحه را از روی کتاب بخوانند.

در آخر جلسه نیز از دانش‌آموزان بخواهید در مورد تصویر پیامبران، آنچه یاد گرفته‌اند برای اعضای خانواده خود تعریف کنند و لوحه‌های ۲۶ و ۲۷ را تا جلسه آینده، هر روز، یکی دو بار برای آنان خود بخوانند.

هفته اول اردیبهشت ماه

۱- تدریس سوره نصر

سوره نصر نیز به روش سوره‌های قبلی تدریس می‌شود. تدریس با پخش نوار، اشاره به زیر کلمات همراه با نوار، شنیدن آیات و هم خوانی دسته جمعی مطابق دستور نوار، خواندن دسته جمعی بدون نوار انجام می‌شود و بالاخره با خواندن سوره به صورت انفرادی توسط افراد داوطلب به پایان می‌رسد.

۲- آموزش شعر سوره نصر

آموزش این سوره با پخش شعر مربوط به سوره نصر، شنیدن و هم خوانی آن همراه با نوار آموزشی و راهنمایی معلم انجام می‌شود. از دانش‌آموزان بخواهید برای این شعر نامی انتخاب کنند. همچنین با پرسش و پاسخ توجه ایشان را به مضامین مهم شعر مانند یاری خدا با انجام کارهای خوب، در هر موقفتی اول از خدا تشکر کنیم، جلب کنید.

۳- داستان «کودکی حضرت موسی علیه السلام»

از دانش‌آموزان بخواهید که کتاب خود را باز کنند و پس از دیدن تصویرهای مربوط به داستان کودکی حضرت موسی علیه‌السلام و گفت‌وگوی کوتاهی دربارهٔ تصویرها، از آنان بخواهید تا با هم گروه‌های خود، داستان تصاویر را کامل کنند و سپس داستان را برای سایر هم‌کلاسی‌های خود بگویند.

پس از این کار، به روش پرسش و پاسخ، نظر دانش‌آموزان را دربارهٔ آنچه از تصاویر فهمیده‌اند، جویا شوید. ایشان هر چه از تصاویر درک کرده باشند، می‌گویند. پاسخ‌های آنان را در صورت نیاز کامل کنید و یا با پرسش‌های هدایت‌گر آنها را به نکات مهم‌تر داستان توجه دهید.

کودکی حضرت موسی (ع)

هرگاه مادر بزرگ می‌آمد، بچه‌ها خیلی خوشحال می‌شدند. کنار مادر بزرگ می‌نشستند و او برای بچه‌ها قصه تعریف می‌کرد. این بار نیز مثل همیشه مادر بزرگ بافتنی‌اش را در دست گرفت و گفت: خوب! این طور که شما جلوی من نشستید، یعنی قصه می‌خواهید.

زهرآ گفت: بله مادر بزرگ، ولی این بار خودمان می‌خواهیم قصه را انتخاب کنیم.

مادر بزرگ با تعجب پرسید: چه قصه‌ای؟!

علی گفت: در جلسهٔ قرآن برای ما تعریف کرده‌اند که قرآن قصه‌های زیادی دارد. حالا می‌خواهیم یکی از آن قصه‌ها را برای ما تعریف کنید.

مادر بزرگ یکی از قصه‌های زیبای قرآن را اینگونه تعریف کرد:

در زمان‌های خیلی خیلی قدیم، در کشور مصر، پادشاه بسیار ظالم و ستمگری زندگی می‌کرد که اسمش «فرعون» بود. فرعون به مردم می‌گفت: من خدای شما هستم و باید مرا بپرستید و هرچه دستور دادم به آن عمل کنید.

بعضی از مردم نادان باور کرده بودند که فرعون واقعاً خداست و اگر به دستوراتش عمل نکنند، گناه کرده‌اند. اما خیلی از مردم او را دوست نداشتند ولی چون از او می‌ترسیدند، مجبور بودند هر کاری را که می‌گوید، انجام دهند. فرعون می‌دانست که گروهی از مردم اصلاً به او علاقه ندارند و حتی دشمن او هم هستند، به همین دلیل همیشه می‌ترسید که این گروه علیه او شورش کنند. او آنقدر از این مسئله می‌ترسید که بالاخره دستور داد برای ضعیف کردن این گروه، نوزادان پسر آنها را بکشند؛ تا این گروه برای قیام علیه فرعون و نابودی حکومت او، قدرت لازم را نداشته باشند.

در همان زمانی که فرعون این دستور را داده بود، مادر حضرت موسی (ع) تازه او را به دنیا آورده بود. وقتی این خبر را شنید، بسیار نگران شد و هر لحظه منتظر بود که مأموران برسند و فرزندش را بکشند ولی خداوند به دل او انداخت که پسرش را در صندوقی چوبی بگذارد و در رود «نیل» که رود بزرگ کشور مصر است، رها کند. او هم همین کار را کرد و با دلی غمگین پسرش را در صندوقی گذاشت و در رود نیل رها کرد.

شاخه‌ای از رود نیل از قصر بزرگ فرعون می‌گذشت. به فرمان خدا صندوق بر روی آب، وارد قصر فرعون شد. اتفاقاً آسیه همسر فرعون که مشغول تماشای رود نیل بود، صندوق را بر آب دید. او دستور داد تا صندوق را از آب بگیرند. وقتی صندوق را گرفتند و در آن را باز کردند، با تعجب دیدند که کودکی زیبا در آن است. فرعون که دستور داده بود نوزادان پسر را بکشند، تصمیم گرفت این نوزاد را هم بکشد. اما همسر فرعون که زن نیکوکاری بود با اصرار از فرعون خواست تا این کار را نکند و به او گفت: ما فرزندی نداریم، بگذار این نوزاد را به جای فرزند خودمان بزرگ کنیم.

خواهر حضرت موسی (ع) به دستور مادرش صندوق را دنبال می‌کرد تا ببیند کودک به چه سرنوشتی دچار می‌شود. او دید که آب، صندوق را به داخل قصر فرعون برد؛ با دیدن این صحنه با عجله به خانه نزد مادرش برگشت و موضوع را برای او تعریف کرد. مادر موسی (ع) با ناراحتی گفت: ای وای! پسر من به دست دشمن افتاد، حتماً او را می‌کشند. خواهر حضرت موسی (ع) به دستور مادرش به قصر رفت تا متوجه شود که با برادرش چه کرده‌اند.

چون او به قصر رسید با تعجب دید که قرار است کودک در دامن آسیه بزرگ شود. اما کودک از گرسنگی بی‌تابی می‌کرد. هر دایه‌ای را که آوردند کودک از او شیر نمی‌خورد، همه به خصوص آسیه خیلی ناراحت و پریشان بودند.

خواهر حضرت موسی (ع) که این وضع را دید، خودش را به آسیه رساند و گفت: من زنی را می‌شناسم که حتماً می‌تواند به این کودک شیر دهد. اجازه می‌دهید او را بیاورم؟

آسیه گفت: هر چه زودتر این کار را بکن، معطل چه هستی!

خواهر حضرت موسی (ع)، دوان دوان به خانه برگشت و این خبر خوش را به مادرش داد و همراه او به قصر بازگشت. آسیه کودک گرسنه و گریان را به مادرش داد و در مقابل تعجب همه، این بار کودک آرام گشت و با شدت هر چه بیشتر مشغول شیر خوردن شد.

خداوند اینگونه پیامبر خود، یعنی حضرت موسی (ع) را که فرعون قصد کشتن او را داشت، در قصر و زیر نظر فرعون، در آغوش مادر واقعی‌اش بزرگ کرد. وقتی حضرت موسی (ع) به پیامبری انتخاب شد قوم خود را از ظلم و ستم فرعون نجات داد و فرعون و اطرافیانش به خواست خدا در رود نیل غرق شده و از بین رفتند.

قصه که به این جا رسید، علی و زهرا، مادر بزرگ را بوسیدند و از او تشکر کردند.

هفته دوم اردیبهشت ماه

۱- یادآوری و پرسش

جلسه درس را با گفت‌وگو با دانش‌آموزان و اینکه آیا در هفته قبل هر روز مقداری قرآن خوانده‌اند و درس جلسه قبل را برای خانواده خود تعریف و تمرین کرده‌اند، آغاز کنید. آنگاه در حالی که لوحه سوره نصر را نصب کرده‌اید و قرائت آن را از نوار پخش می‌کنید، از دانش‌آموزان بخواهید این سوره را به صورت دسته‌جمعی و نیز انفرادی بخوانند. خوب است حداقل یک بار شعر سوره نصر را نیز همه با هم به صورت دسته‌جمعی بخوانند.

یادآوری مطالب جلسه قبل می‌تواند تا حدود ۱۰ دقیقه زمان آغاز کلاس را به خود اختصاص دهد. این یادآوری هم تمرین و هم ارزش‌یابی از توانایی دانش‌آموزان محسوب می‌شود و معلم باید با تشخیص نقاط ضعف دانش‌آموزان در رفع آنها بکوشد.

۲- پیام قرآنی «مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ»

مراحل آموزش

۱- معلم دانش‌آموزان را برای شنیدن پیام قرآنی آماده می‌کند.

۲- پیام قرآنی و ترجمه آن از طریق نوار پخش می‌شود و دانش‌آموزان با راهنمایی معلم آن را چند بار هم خوانی

می‌کنند.

۳- معلم کلمات و لغاتی را که زیر پیام قرآنی نوشته شده است را به دانش‌آموزان آموزش می‌دهد.

۴- معلم از دانش‌آموزان می‌خواهد که درباره پیام قرآنی و تصاویر آن با یکدیگر گفت‌وگو کنند و در صورتی که نام این مکان‌ها را می‌دانند برای دوستان خود بگویند. همانطور که می‌دانید تصویر کنار پیام قرآنی، بارگاه ملکوتی مسجد النبی در شهر مدینه منوره و تصویر پایین پیام، بارگاه ملکوتی حضرت امام رضا علیه السلام در مشهد مقدس را نشان می‌دهد.

۵- ذکر صلوات از طریق نوار پخش می‌شود و دانش‌آموزان با راهنمایی معلم آن را چند بار هم خوانی می‌کنند.

۶- این بار جمع خوانی پیام قرآنی و ذکر صلوات توسط معلم و دانش‌آموزان بدون نوار صوتی انجام می‌شود.

۷- پرسش پیام قرآنی و ذکر صلوات از دانش‌آموزان داوطلب انجام می‌گیرد.

۳- تدریس و تمرین لوحه‌های ۲۹ و ۳۰

تدریس و تمرین این لوحه‌ها، به روش تدریس لوحه‌های قبلی است. لوحه را در مکان مناسب نصب کرده و آن را چندین بار تمرین کنید. در تدریس لوحه‌های روخوانی به مطالب و تذکرات بیان شده در بخش کلیات و مطالب جلسات قبل، به خوبی توجه کرده و به آنها عمل کنید.

در پایان این بخش از دانش‌آموزان بخواهید کتب خود را باز کرده و هر کدام یکی دو کلمه یا یک عبارت قرآنی را از روی کتاب بخوانند.

در آخر جلسه نیز از دانش‌آموزان بخواهید سوره نصر و کلمات و عبارات لوحه‌های ۲۹ و ۳۰ را تا جلسه آینده، هر روز، یکی دو بار برای اعضای خانواده خود بخوانند.

هفته سوم اردیبهشت ماه

۱- تدریس و تمرین لوحه های ۳۱ و ۳۲

تدریس و تمرین این لوحه ها نیز به روش تدریس لوحه های صفحه قبل است. مانند قبل لوحه را در مکان مناسب نصب کرده و آن را چندین بار تمرین کنید. در تدریس لوحه های روخوانی به مطالب و تذکرات بیان شده در بخش کلیات کتاب و مطالب جلسات قبل به خوبی توجه کرده و به آنها عمل کنید.

در پایان این بخش از دانش آموزان بخواهید کتاب خود را باز کرده و هر کدام یکی دو کلمه یا عبارت قرآنی را از روی کتاب بخوانند.

در آخر جلسه نیز از دانش آموزان بخواهید سوره نصر و کلمات و عبارات لوحه های ۳۱ و ۳۲ را تا جلسه آینده، هر روز، یکی دو بار برای اعضای خانواده خود بخوانند.

الف) ترجمه کلمات و عبارات لوحه ۲۷

- عَمَّ = عن + ما : از چه
 هَمَّ : اهتمام و اقدام کرد
 ۱- وَ اَنَا لَصَادِقُونَ
 و قطعاً ما راستگویان هستیم.
 ۲- اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
 اگر راستگو هستید (راست می‌گویید).
 ۳- لَا اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ
 عبادت نمی‌کنم آنچه را شما عبادت می‌کنید.
 ۴- وَ مَا رَمَيْتْ اِذْ رَمَيْتَ
 و تو تیر نینداختی هنگامی که تیر انداختی (بلکه خدا تو را کمک و هدایت کرد که کجا و چگونه تیر اندازی).
 ۵- لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ
 چرا می‌گویید آنچه را که عمل نمی‌کنید؟!

ب) محتوا و مفهوم کلی سوره نصر

مشکل اساسی پیشرفت اسلام، مقاومت و مزاحمت‌های مشرکان مکه بود که با فتح مکه در سال هشتم هجری، فصل جدیدی در تاریخ اسلام به وجود آمد و بساط شرک و توطئه آنها برچیده شد. پیامبر اسلام (ص) تمام شرایط برچیدن این کانون بت پرستی و نفاق را فراهم نمود و به فرمان خدا، با نزول سوره نصر، آماده حرکت به سوی مکه شد. پیامبر (ص) سرتاسر جاده مکه و مدینه را قرق کرد که خبر لشکرکشی اسلام به گوش اهل مکه نرسد تا آنها را غافلگیر کنند و بدون خونریزی مکه فتح گردد و چنین هم شد. مشرکان خیال می‌کردند با آن همه ظلم و آزار و اذیتی که نسبت به پیامبر (ص) و مسلمانان روا داشته اند، پیامبر (ص) پس از فتح مکه همه آنها را ازین خواهد برد. در حالی که چنین نشد و پیامبر روز پیروزی را روز رحمت نامید و همه آنها را بخشید. این رفتار پیامبر (ص) یک بار دیگر نشان داد که اولاً، همانطور که قرآن می‌فرماید پیامبر اکرم (ص)، رحمت خدا بر همه جهانیان است و ثانیاً، اسلام دین رحمت و حقیقت است و جز برای دفاع از حق و رفع ظلم و ستم دست به شمشیر نمی‌برد.

ج) ترجمه سوره نصر

- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 ۱- اِذَا جَاءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَ الْفَتْحُ
 هنگامی که آمد یاری خدا و پیروزی
 ۲- وَ رَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ
 و دیدی مردم را که داخل می‌شوند

فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا

در دین خدا گروه گروه

۳- فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ

پس با ستایش پروردگارت (او را) به پاکی یاد کن

وَأَسْتَغْفِرُ لَهُ أَنَّهُ وَكَانَ تَوَّابًا

و از او آمرزش بخواه که قطعاً او بسیار توبه پذیر است.

د) گامی به سوی درک معنای آیات قرآن

* با استفاده از ترجمه آیات درس، معنای صحیح کلمات را علامت بزنید.

۱- جاء	☐ آمد	☐ رفت
۲- نصر	☐ پیروزی	☐ یاری
۳- فتح	☐ پیروزی	☐ یاری
۴- هـ	☐ ست، تو	☐ شش، او، آن
۵- كان	☐ گفت	☐ است، بود

* عبارات قرآنی زیر را به کمک دانسته‌های قبلی خود و تمرین بالا ترجمه کنید.

۱- وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ

و ... ..

۲- نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ

و ... .. نزدیک

۳- أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ

آگاه باشید قطعاً ... .. است

۴- أَنَّهُ وَكَانَ غَفُورًا رَحِيمًا

و ... ..

۵- قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ كُمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ

ای مردم قطعاً ... برای ... سوی ...

هـ) ترجمه عبارات لوحه ۳۰

- ۱- وَ أَحْسِنُوا
و نیکی کنید (کارهای خوب انجام دهید).
- ۲- وَ مَا ضَعُفُوا
و ضعیف نشدند
- ۳- وَ رَضُوا عَنْهُ
و راضی و خشنود شدند از او (از خدای بزرگ)
- ۴- وَ تَبَّتْ أقدامنا
و محکم و استوار دار گام‌ها و قدم‌های ما را
- ۵- ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ
سپس (خداوند) بازگشت (و توجه کرد) بر آنها

و) ترجمه عبارات لوحه ۳۱

- ۱- رَبَّنَا لَا تُرِغْ قُلُوبَنَا
پروردگارا نلغزان دل‌های ما را.
- ۲- لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا
تا بیامرزد برای (از) ما خطاهای ما را.
- ۳- وَ كُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ
و بودیم (هستیم) برای آنها نگهبانان.
- ۴- وَ يُدْهَبَ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ
و ببرد خشم دل‌های ایشان را.

یادآوری ۲

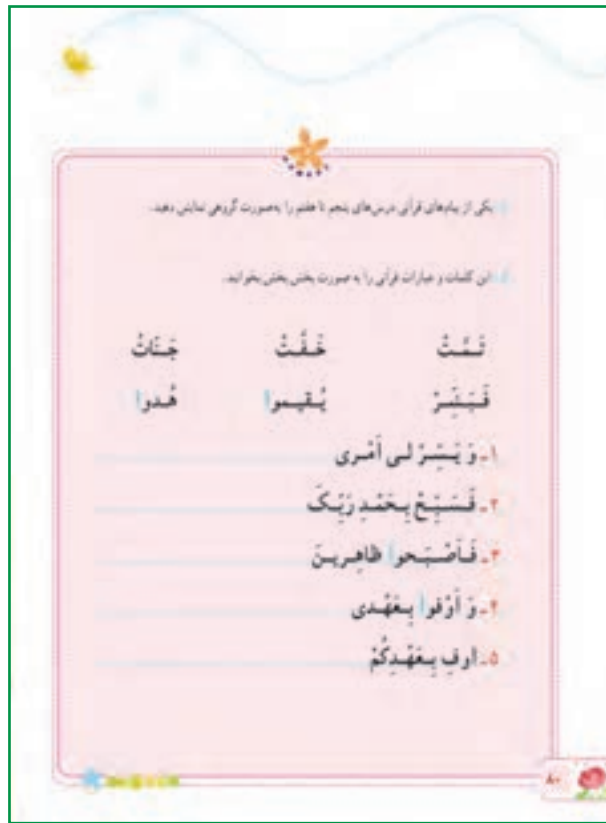
هفته چهارم اردیبهشت ماه

در این هفته به یادآوری کلی محتوای هفت درس کتاب می‌پردازیم. در این جلسه مطالب دروس قبل خلاصه و جمع‌بندی شده است. این فعالیت‌ها موجب افزایش توانایی دانش‌آموزان در یادگیری قرآن، فراهم آوردن فرصت بیشتر تمرین در کلاس درس و نیز تثبیت مطالب دروس قبل می‌شود. فعالیت‌های این دو صفحه در یک جلسه کامل توسط دانش‌آموزان و با راهنمایی آموزگار انجام می‌شود.

فعالیت ۱- ابتدا به هفت گروه تقسیم شوید و آنگاه هر گروه، یک سوره از هفت سوره کتاب را به صورت دسته‌جمعی برای هم‌کلاسی‌های خود بخوانید.

دانش‌آموزان از آغاز سال تاکنون با هفت سوره توحید، کوثر، عصر، ناس، حمد، فلق و نصر آشنا شده‌اند. دانش‌آموزان این سوره‌ها را در گروه‌های دو یا سه نفره تمرین می‌کنند. بهتر است برای انجام این گونه تمرین‌ها از روش گروهی بهره گرفته شود، ابتدا دانش‌آموزان این سوره‌ها را به صورت دسته‌جمعی خوانده و سپس افراد داوطلب یکی از سوره‌ها را که حفظ هستند برای کلاس می‌خوانند.

فعالیت ۲- با کشیدن خط نشان دهید صندوقی که حضرت موسی علیه السلام در آن قرار داشت، به کجا رسید؟ این تمرین ضمن یادآوری داستان کودکی حضرت موسی علیه السلام، سعی در ایجاد ارتباط بین درس آموزش قرآن و سایر مفاهیم و اهداف ضمنی از جمله مفهوم بالا، وسط و پایین، در درس ریاضی و نیز درس هنر را نیز برعهده دارد. ابتدا این تمرین را برای دانش‌آموزان توضیح دهید و آنگاه از آنان بخواهید با مرور داستان در ذهن خود و همچنین مشورت با هم گروهی‌های خود فعالیت درخواست شده در تمرین را با استفاده از مداد انجام دهند. معلم نیز بر کار دانش‌آموزان نظارت می‌کند. بدیهی است جواب صحیح کشیدن اتصال تصویر صندوق به آخرین تصویر است.

فعالیت ۳- کدام تصویر، کدام پیام؟ با کشیدن خط، تصویر مناسب را به پیام قرآنی مربوط به آن وصل کنید. ابتدا دانش‌آموزان را تشویق کنید تا این چهار پیام قرآنی را هم خوانی کنند. سپس از آنان بخواهید به تصاویر نگاه کنند و با دقت در هر تصویر بگویند که آن عکس به کدام پیام قرآنی ارتباط دارد. آنگاه به وسیله مداد و با کشیدن خط، آن تصویر و پیام قرآنی را به هم وصل کنند. معلم می‌تواند این تمرین را به صورت مسابقه گروهی برگزار کند و گروهی را که زودتر از سایر گروه‌ها کار را تمام کرده برنده اعلام کند. پیام اول به تصویر دوم، پیام دوم به تصویر آخر، پیام سوم به تصویر اول و پیام چهارم به تصویر سوم مربوط است.

فَعَالِيَّت ۴- یکی از پیام‌های قرآنی درس‌های پنجم تا هفتم را به صورت گروهی نمایش دهید.

دانش‌آموزان در این سال با نه پیام قرآنی آشنا شده‌اند. چه خوب است ابتدا دانش‌آموزان پیام‌های قرآنی را که تاکنون آموخته‌اند به ترتیب هم‌خوانی کنند. برخی از کلمات ساده این پیام‌ها را که برای ایشان معنا شده است، از ایشان سؤال کنید تا مجدداً یادآوری شود. آنگاه با راهنمایی معلم هر گروه یکی از پیام‌های قرآنی درس‌های پنجم تا هفتم را برای ارائه به صورت نمایش انتخاب می‌کنند. معلم ضمن راهنمایی بچه‌ها از آنها می‌خواهد تا مفهوم پیام قرآنی را به صورت نمایش اجرا کنند. این روش، زمینه خوبی برای تثبیت آموزه پیام‌های قرآنی برای دانش‌آموزان است.

فَعَالِيَّت ۵- این عبارات‌های قرآنی را بخش‌بخش بخوانید.

این تمرین مانند یادآوری ۱ است و دانش‌آموزان باید کلمات و عبارات قرآنی را از روی کتاب درسی به صورت بخش‌بخش بخوانند. ابتدا معلم به دانش‌آموزان فرصت می‌دهد تا به صورت انفرادی و سپس گروهی کلمات و عبارات قرآنی را بخش‌بخش بخوانند و سپس تعدادی از آنان با انتخاب معلم، کلمات و عبارات قرآنی را برای کلاس، بلند می‌خوانند. لطفاً به چند تذکر مهمی که در تمرین مشابه یادآوری ۱ آمده بود توجه کنید.

دانشتنی‌های معلم

ترجمه کلمات و عبارات تمرین ۵

جَنَاتٌ : بهشت‌ها، باغ‌ها هُدُوا : هدایت شدند	خَفَّتْ : سبک شد، سبک بود يُقِيمُوا : (که) بر پا دارند طه ۲۶	تَمَّتْ : تمام شد فَبَشِّرْ : پس بشارت بده ۱- وَيُسِّرْ لِي أَمْرِي و آسان کن برای من کار مرا.
	طه ۱۳۰	۲- وَ سَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ و تسبیح کن (خدا را) با سپاس و ستایش پروردگارت.
	صف ۱۴	۳- فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ پس شدند پیروز و چیره
	بقره ۴۰	۴- وَ أَوْفُوا بِعَهْدِي و وفا کنید به عهد و پیمان من
	بقره ۴۰	۵- أَوْفِ بِعَهْدِكُمْ (تا) وفا کنید به عهد و پیمان شما

در تابستان نیز قرآن بخوانیم

اهداف

شیوه آموزش

ترجمه آیات

فهرست کلمات قرآنی

در تابستان نیز قرآن بخوانیم

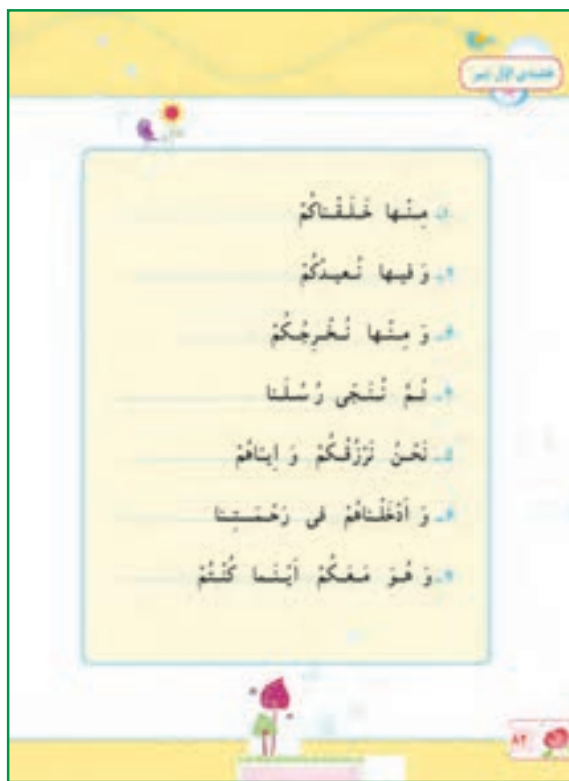
یکی از لوازم مهم یادگیری قرآن، استمرار خواندن آن حتی در فصل تابستان است؛ از این رو در کتاب‌های آموزش قرآن دوره ابتدایی بخشی با عنوان «درس آخر» قرآن در تابستان آورده شده است.

اهداف

- ۱- تشویق دانش‌آموزان به خواندن مستمر قرآن کریم
- ۲- تلاش برای ایجاد فرهنگ خواندن روزانه قرآن در جامعه

روش آموزش

- ۱- تعدادی از دانش‌آموزان متن درس آخر را بخوانند.
- ۲- دانش‌آموزان درباره مطالب ارائه شده گفت‌وگو کنند و نظرات خود را برای دانش‌آموزان دیگر بیان کنند.
- ۳- معلم ضمن ارائه توضیحات لازم، دانش‌آموزان را به خواندن آیات سوره بقره در فصل تابستان تشویق کند.
- ۴- دانش‌آموزان را به حفظ و نگهداری و احترام به کتاب درسی قرآن خود تشویق کنید و از آنها بخواهید که این کتاب را در قفسه کتاب‌های خود به خوبی نگهداری کنند و یا آن را به مدرسه یا مسجد محله خود تحویل دهند.

«در تابستان نیز قرآن بفوانیم»

در این قسمت با توجه به آنچه تاکنون آموخته‌اید، ترجمه عبارات قرآنی را کامل کنید. اگر معنای کلمه‌ای را فراموش کرده‌اید می‌توانید به فهرست کلمات پایان کتاب مراجعه کنید.

هفته اول تیرماه

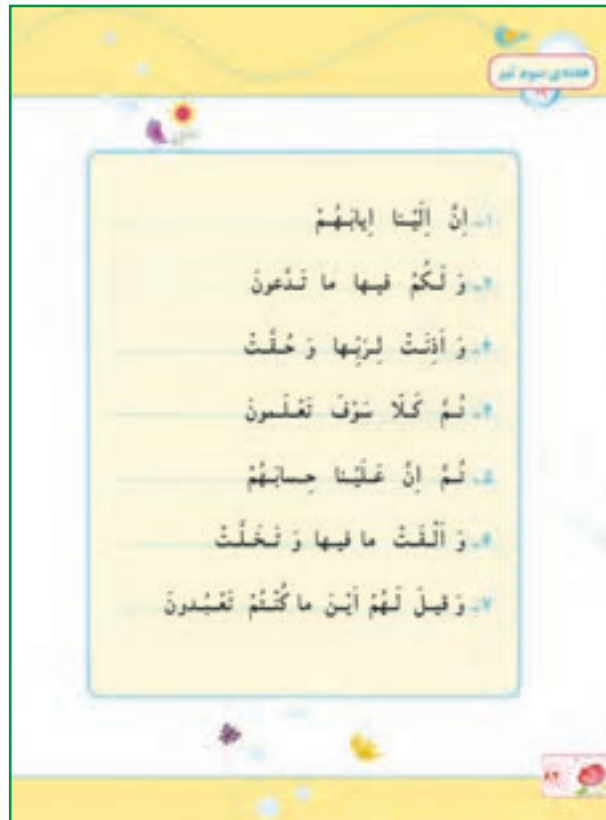
طه ۵۵	۱- مِنْهَا* خَلَقْنَاكُمْ که... آن آفریدیم... را،
طه ۵۵	۲- وَ فِيهَا* نُعِيدُكُمْ که و... آن برمی گردانیم... را،
طه ۵۵	۳- وَ مِنْهَا* نُخْرِجُكُمْ که و... آن خارج می کنیم... را.
یونس ۱۰۳	۴- ثُمَّ نُنْجِي رُسُلَنَا که سپس نجات می دهیم پیامبران مان را.
انعام ۱۵۱	۵- نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ که ما روزی می دهیم به... و آنها.
انبیاء ۸۶	۶- وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا که و داخل کردیم... را... رحمت مان.
حدید ۴	۷- وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَمَا كُنْتُمْ که و... است هر جا که...

* کلمه «ها» ضمیر و به معنای «آن» است و منظور از آن در این سه عبارت، «زمین» است. این سه عبارت به دنبال هم در آیه ۵۵ سوره طه آمده‌اند.

هفته دوم تیرماه

- ۱- وَ أَنْتُمْ دَاخِرُونَ
 که درحالی که ... خوار هستید. صافات ۱۸
- ۲- فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ
 که ... انفاق می کند ... آن. نحل ۷۵
- ۳- مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ
 که ... نزد ... است، از بین می رود. نحل ۹۶
- ۴- إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ
 که ... اهل یقین. شعرا ۲۴
- ۵- قَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ
 که گفتند ترس و اندوهگین نباش. عنکبوت ۳۳
- ۶- وَ نَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ
 که و ندا دادیم که ... و ... صافات ۱۰۴
- ۷- قَدْ أَنْجَيْنَاكَ مِنْ عَدُوِّكَم
 که ... نجات دادیم ... را ... (دست) دشمن ... طه ۸۰

هفته سوم تیرماه

- ۱- اِنَّ الْيَنَّا اِيَابَهُمْ
 که ... به سوی ... است بازگشت ...
 غاشیه ۲۵
- ۲- وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ
 که و ... است ... آن، ... بخواهید.
 فُصِّلَتْ ۳۱
- ۳- وَاذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ
 که و فرمان برد ... ش و همین طور سزاوار است.
 انشفاق ۲
- ۴- ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ
 که پس نه چنین است، به زودی خواهید دانست.
 تکرار ۴
- ۵- ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ
 که سپس ... بر عهده ... است حساب ...
 غاشیه ۲۶
- ۶- وَالْقَتَّ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ
 که بیرون اندازد ... آن است و خالی شود.
 انشفاق ۴
- ۷- وَقِيلَ لَهُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ
 که گفته شد به ... کجاست ... می پرستیدید.
 شعراء ۹۲

هفته چهارم تیرماه

- ۱- فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ
 که پس ... شکرگزار هستید؟
 انبیاء ۸۰
- ۲- وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا
 که و ... اطاعت کنید از ... هدایت می شوید.
 نور ۵۴
- ۳- وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ
 که و بیشتر ... از حقیقت خوششان نمی آید.
 مؤمنون ۷۰
- ۴- قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا
 که ... : ترسید ... شما (دو نفر) هستم.
 طه ۴۶
- ۵- أَوْلَمَ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ
 که و آیا تفکر نکردند ... خودشان؟!
 روم ۸
- ۶- قَالَ أَخْرَقْنَاهَا لِنُغْرِقَ أَهْلَهَا
 که ... آیا سوراخ کردی آن (کشتی) را تا غرق کنی سرنشینان آن را.
 کهف ۷۱
- ۷- قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي
 که گفت : ... ظلم کردم به خودم.
 نمل ۴۴

۱- إِنِّي = إني + ی

۲- رَبِّ = رب + ی : (ای) پروردگار من، پروردگارا

هفته اول مرداد ماه

- ۱- وَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ
 رعد ۲۱
 که می ترسند از ... ..
- ۲- فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ
 رعد ۳۲
 که ... چگونه ... کیفر من؟
- ۳- وَ جَعَلَ فِيهَا رِوَاسِيَ
 رعد ۳
 که قرار داد ... آن (زمین) کوه ها را.
- ۴- وَ أَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
 رعد ۲۲
 که و انفاق کردند ... روزی دادیم به ...
- ۵- وَ يَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ
 سوری ۱۳
 که هدایت می کند ... خودش هر که را که توبه کند.
- ۶- عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ إِلَيْهِ مَتَابِ
 رعد ۳۰
 که ... توکل کردم و به سوی ... است بازگشت من.
- ۷- يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ مَا خَلْفَهُمْ
 طه ۱۱۰
 که ... را در پیش دارند و ... را پشت سر گذاشته اند.

۱- مِنَّا = مِنْ + مَا

۲- إِلَيْهِ = إِلَى + ه

هفته دوم مرداد ماه

صافات ۹۲	۱- ما لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ کاشما را چه شده (چرا) سخن نمی گوید؟
صافات ۱۳	۲- وَإِذَا ذُكِرُوا لَا يَذْكُرُونَ کهو هنگامی که پند داده شوند، عبرت نمی گیرند!
شعراء ۱۵	۳- إِنَّا* مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ کهو ... .. شنونده ایم.
شعراء ۸۷	۴- وَلَا تُحْزِنُنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ کهو رسوایم نکن در آن ... که [مردم] برانگیخته می شوند.
صافات ۹۵	۵- قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْجِتُونَ کهو ... : آیا ... را می تراشید؟!
صافات ۱۲	۶- بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ کهو بلکه تعجب می کنی و آنها مسخره می کنند.
بقره ۳۳	۷- وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ کهو و می دانم ... را آشکار می کنید و ... را پنهان می کردید.

* إِنَّا= اِننا + نا

هفته سوم مرداد ماه

- ۱- بما غفر لی ربی
بِس ۲۷
کھ ... آمزید ... ..
- ۲- فلعرفتهم بسماهم
محمد ۳۰
کھ ... قطعاً می شناختی ... را با چهره (ی حقیقی) شان
- ۳- ما لکم کیف تحکمون
صافات ۱۵۴
کھ شما را چه شده است؟ چگونه داوری می کنید؟
- ۴- قال یا لیت قومی یعلمون
بِس ۲۶
کھ ... ای کاش، قوم ... می دانستند.
- ۵- و ابصرهم فسوف يبصرون
صافات ۱۷۵
کھ و بنگر ... را که خواهند دید.
- ۶- سیهدهم و یصلح بالهم
محمد ۵
کھ به زودی راهنمایی می کند ... را و نیکو می گرداند حال ... را
- ۷- ولقد ارسلنا فیهم منذرین
صافات ۷۲
کھ حال آن که قطعاً فرستادیم در میان ... هشداردهندگان

هفته چهارم مرداد ماه

۷۱ احزاب	۱- يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ که تا درست کند ... .. را،
۷۱ احزاب	۲- وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ که و ببخشد ... .. گناهان ... را.
بقره ۴	۳- وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ که و ... .. به ... انفاق می کنند.
نحل ۲۱	۴- وَمَا يَسْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ که و نمی دانند کی برانگیخته خواهند شد؟
طور ۱۶	۵- إِنَّمَا تُجْرُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ که فقط مجازات می شوید به اندازه ... انجام می دادید.
بقره ۱۳۹	۶- وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَ لَكُمْ أَعْمَالُكُمْ که برای ... .. است و برای ... .. است.
واقعه ۵۷	۷- نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ که ... آفریدیم ... را ... چرا تصدیق نمی کنید؟!

هفته اول شهریور ماه

- ۱- وَاطِيعُوا أَمْرِي طه ۹۰
 که اطاعت کنید از ... ..
- ۲- ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا توبه ۱۱۸
 که سپس (خدا) توجه کرد ... .. ، تا توبه کنند.
- ۳- وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ واقعه ۸۵
 که ... نزدیک تریم به آن (فردی که در حال مرگ است) ... ..
- ۴- فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ واقعه ۸۶
 که پس اگر جزا داده نمی شوید (و حساب و کتابی در کار نیست)
- ۵- تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ واقعه ۸۷
 که آن (روح) را برگردانید، ... ..
- ۶- وَقِيلَ لَهُمْ آيِنَمَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ شعراء ۹۲
 که و گفته شد به ... کجاست آنچه می پرستیدید؟!
- ۷- وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ انعام ۲۴
 که و گم شد ... .. به دروغ می یافتند.

هفتةٔ دوم شہریور ماہ

- ۱۔ تُمَّ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا
 کہ سپس فرستادیم ... بی در بی .
 مؤمنون ۴۴
- ۲۔ وَيَضَعُ عَنْهُمْ اِصْرَهُمْ
 کہو بردارد از دوش ایشان بارهای سنگین (و تکالیف دشوار) شان را .
 اعراف ۱۵۷
- ۳۔ وَاِذَا مَرَضَتْ فَهِيَ يَشْفِيْنَ
 کہو هنگامی که مریض شوم ... شفایم می دهد .
 شعراء ۸۰
- ۴۔ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ
 کہ ... می دانیم ... را مقرر کرده ایم ...
 احزاب ۵۰
- ۵۔ يَدْعُوْكُمْ لِيُغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ
 کہ دعوت می کند ... را تا بیا مرزد ... گناہان ...
 ابراهیم ۱۰
- ۶۔ قَالَ رَبِّ اِنِّىْ اَخَافُ اَنْ يُكَذِّبُوْنِ
 کہ ... : ... می ترسم که مرا تکذیب کنند .
 شعراء ۱۲
- ۷۔ قَالُوْا سُبْحٰنَ رَبِّنَا اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ
 کہ گفتند : پاک و بی عیب است ... ؛ ... ستمکاران .
 قلم ۲۹

هفته سوم شهریور ماه

- ۱- اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ
 که به سوی ... است بازگشت ... انعام ۶۰
- ۲- وَنَحْنُ اقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْكُمْ
 که ... نزدیک تریم به آن (فردی که در حال مرگ است) ... واقعه ۸۵
- ۳- وَ يَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ
 که روزی می دهد به ... جایی که حساب نمی کند. طلاق ۳
- ۴- وَيُخْزِيهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ
 که خوار کند ... را و پیروزی بخشد ... را ... توبه ۱۴
- ۵- قَالَ سَوْفَ اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي
 که ... : به زودی آمرزش خواهم خواست ... از ... یوسف ۹۸
- ۶- قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا
 که ... : ای وای بر ما، چه کسی برانگیخت ما را ... آرامگاهمان؟! یس ۵۲
- ۷- ثُمَّ اِنِّي اَعْلَنْتُ لَهُمْ وَاَسْرَرْتُ لَهُمْ اِسْرَارًا
 که سپس ... اعلام کردم به ... و در نهم نیز به آنها گفتم. نوح ۹

هفته چهارم شهریور ماه

بقره ۳۰

۱- قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ

که ... : ... می دانم ... را ...

بقره ۵۶

۲- ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ

که سپس برانگیختیم ... را ... مرگ ...

غافر ۱۳

۳- وَ مَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ

که و پند نمی گیرد ... کسی که (به سوی خدا) باز می گردد.

شعراء ۱۸۸

۴- قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ

که ... : ... داناتر است ... انجام می دهید.

معارف ۳۹

۵- كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ

که هرگز چنین نیست؛ ... آفریدیم ... را ... می دانند.

اسراء ۲۵

۶- رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ

که ... داناتر است ... دل های خود دارید.

یونس ۲۱

۵- إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ

که ... فرستادگان ... می نویسند ... را نیرنگ می کنید.

۱- مِنْ بَعْدِ: بعد از، پس از

۲- مِمَّا: از آنچه

فهرست کلمات قرآنی

الف

آیا	*۱۱	آیا	۵
ایمان آوردند	۳	جَاءَ	۵
نشانه‌ها، آیات	۱۲	جَنَّةَ	۳
پاداش	۸	حَمْدَ	۲
هنگامی که	۱۱	حَقَّ	۳
زمین	۳	خَلَقَ	۸
اسم، نام	۲	خَيْرَ	۱۱
عبادت کنید، پرستش کنید	۸		
پناه می‌برم	۶		
مگر، جز	۲		
کسی که، که، چیزی که	۶		
کسانی که	۳		
الله، خدای یگانه، خداوند	۲		
خدا، معبود	۲		
فرمان، کار	۷		
اگر	۷		
قطعا	۴		
شما	۷		
نازل کردیم	۱۲		

د، ذ، ز، ز

ذات	۶	ذات	۶
رَبِّ	۲	رَبِّ	۲
رَحْمَنَ	۳	رَحْمَنَ	۳
رَحِيمَ	۲	رَحِيمَ	۲
رَزَقَ	۱۲	رَزَقَ	۱۲
رَزَقْنَا	۱۲	رَزَقْنَا	۱۲
رَسُولَ	۶	رَسُولَ	۶

س، ش، ص، ض، ط

سَمَاوَاتِ	۳	سَمَاوَاتِ	۳
صَادِقُونَ،		صَادِقُونَ،	
صَادِقِينَ	۱۱	صَادِقِينَ	۱۱
صَالِحَاتِ	۳	صَالِحَاتِ	۳
صَبْرَ	۳	صَبْرَ	۳
صُدُورَ	۶	صُدُورَ	۶
صِرَاطَ	۸	صِرَاطَ	۸
طَيِّبَاتِ	۱۲	طَيِّبَاتِ	۱۲

ب، ت

بِ	۲	بِ	۲
بَصِيرَ	۷	بَصِيرَ	۷
تَعْلَمُونَ	۷	تَعْلَمُونَ	۷
تَعْبُدُونَ	۱۱	تَعْبُدُونَ	۱۱
تَقُولُونَ	۱۱	تَقُولُونَ	۱۱

* شماره اولین درسی که این کلمه در آن به کار رفته است.

ع، غ

عَالَمِينَ	۸	جهانیان، مردم
عِبَاد	۷	بندگان
غَفُور	۴	بسیار آمرزنده
عَلَى	۶	بر
عَلِيم	۷	دانا
عَمِلُوا	۳	عمل کردند، انجام دادند
عَنْ	۱۲	از

ف، ق

فَ	۴	پس، و
فَتَحَ	۵	پیروزی
فِي	۳	در
قَالَ	۱۱	گفت
قَدْ	۶	قطعاً
قُلْ	۲	بگو

ك، ل

كَ	۴	تو
كَانَ	۵	بود، است
كَثِيرٌ	۱۲	بسیار
كُلُوا	۱۲	بخورید
كُمُ	۴	شما، تان
كُنَّا	۱۲	بودیم
كُنْتُمْ	۷	بودید، هستید
لِ	۴	برای

لا

لَا	۲	نه، نیست
لَيْلٍ، لَيْلَةٍ	۱۲	شب

م، ن

مَا	۱۱	آنچه، نه
مُؤْمِنِينَ	۷	مؤمنان، افراد با ایمان
مُسْتَقِيمٌ	۸	راست
مَعَ	۱۱	با
مِنْ	۴	از
مَا، مِمَّا	۴	ما، همان
مَنْ	۶	مردم
نَحْنُ	۲	ما

و، هـ

وَعَدَ	۳	وعده
وَلِيٍّ	۳	سرپرست، اوست
هـ	۵	او، آن، ش
هُمَّ، هُمُ	۱۲	آن‌ها، ایشان
هُوَ	۲	او

ی

يَ	۷	من، م
يَا، يَا أَيُّهَا	۶	ای
يُؤْمِنُونَ	۸	ایمان می‌آورند
يَعْلَمُ	۷	می‌داند
يَوْمٍ	۸	روز

معلمان محترم و صاحب نظران گرامی می‌توانند نظر اصلاحی خود را در باره مطالب این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۱۵۸۵۵/۳۶۳ - گروه درسی مربوطه و یا پیام نگار (Email)

ارسال نمایند. talif@talif.sch.ir

دفتر نامه‌ریزی دبیران کتاب‌های درسی